

WEEK VAN HET VERGETEN KIND 2022

MANIFEST

Het probleem

Kinderen plaatsen in gesloten jeugdzorg is onacceptabel

In 2020 zaten ruim 1.800 kinderen in de gesloten jeugdzorg. De meeste kinderen belanden er met een spoedplaatsing, zonder doordacht plan of visie voor de lange termijn. Opsluiten en andere vrijheidsbeperkende maatregelen leiden tot extra problemen voor deze kinderen, ze houden er traumatische herinneringen aan over en doen nieuwe angsten op. In de gesloten jeugdzorg maken kinderen geweld en repressie mee. Het is een onveilige plek die herstel en ontwikkeling in de weg staat.

De oplossing

Hoe gaan we er met elkaar voor zorgen dat dit niet meer gebeurt?

Het simpele antwoord is: door gesloten jeugdzorg te verbieden. Dit kan door de wet aan te passen, op zo'n manier dat er geen gesloten machtiging meer afgegeven kan worden door de rechter. Dit zorgt ook voor een stok achter de deur **om eerder betere hulp te bieden aan het kind en het gezin en in hoog tempo alternatieve stabiele woonplekken te realiseren.** Hiervoor is het nodig dat jeugdzorg, jeugd-ggz, gemeenten, rijk en de maatschappij:

- 1. anders kijken naar kinderen die we nu gesloten plaatsen.** Deze kinderen komen uit een heftige situatie. Die situatie veroorzaakt gedrag dat we te snel bestempelen als afwijkend of onaanvaardbaar. Elk kind heeft behoefte aan liefde, aandacht en nabijheid, ook kinderen van wie het gedrag gevoelens van angst, machteloosheid of boosheid oproept.
- 2. kinderen die niet thuis kunnen wonen een goede stabiele woonplek bieden.** Voor kinderen die écht niet bij hun ouders of in een pleeggezin kunnen wonen, zijn veel meer gezinshuizen en kleinschalige woonvoorzieningen nodig. Deze kinderen hebben geen tussenstation nodig, maar een stabiel thuis waar ze zoveel mogelijk in contact zijn met hun eigen netwerk en school. Wonen doe je niet op een behandelplek, maar op een plek waar het fijn is, waar je thuis bent en blijft. Om kinderen stabiliteit te bieden, is een situatie nodig waarin er plekken over zijn in plaats van tekort. Dat vraagt van gemeenten om jeugdzorgaanbieders niet te betalen per beslapen bed en te investeren in ruim voldoende woonplekken.
- 3. veel beter zorgen voor hulpverleners,** zodat zij ruimte hebben om te doen wat nodig is voor kinderen en hun ouders. Het opvoeden en begeleiden van kinderen met forse trauma's en complexe problematiek is niet gemakkelijk. Dat doet soms pijn, confronteert je met jezelf en vraagt doorzettingsvermogen. Zorg daarom voor:
 - **ruimere bemensing.** Dat betekent bijvoorbeeld in de residentiële zorg minimaal één begeleider per twee kinderen. Een groot deel van de kinderen die nu in de gesloten jeugdzorg zit, zat daar niet als eerder intensievere begeleiding was ingezet.
 - **tijd voor training en intervisie,** zodat hulpverleners ondersteund worden om het anders te kunnen doen. Bijvoorbeeld door training in motiverende gespreksvoering, en geweldloos verzet, en door ruimte te creëren voor reflectie op eigen handelen.
- 4. therapie mogelijk maken voor elk kind dat dat nodig heeft, zonder wachtlijst.** Een adequate verklarende analyse is noodzakelijk om het kind en het gezin de hulp te bieden die nodig is. Hiermee kan in plaats van een symptoomgerichte behandeling gekeken worden naar onderliggende factoren en onderlinge verbanden; door deze te behandelen, kan er daadwerkelijk verschil gemaakt worden. Bijvoorbeeld trauma wordt nu te vaak niet herkend, terwijl tijdige trauma-behandeling veel problemen kan voorkomen. Bij voorkeur krijgen kinderen de therapie ambulant. Wanneer therapie - bij uitzondering - op een andere plek noodzakelijk is, dan gaan ze voor een opname naar een gespecialiseerd centrum. Net als een medische behandeling in het ziekenhuis. In uitzonderlijke situaties kunnen tijdelijk en op maat vrijheidsbeperkende maatregelen ingezet worden als onderdeel van de therapie, via de WvGGZ. Woonde het kind voor opname niet thuis, dan blijft de goede stabiele woonplek uiteraard gewoon voor het kind beschikbaar, zodat het na de therapie weer daar terug kan komen.

Vaak komt het gesloten plaatsen van een kind voort uit gebrek aan een goed alternatief. Het creëren van goede stabiele woonplekken kost tijd, toewijding en energie, maar het in stand houden van gesloten jeugdzorg evenzo. Nu we weten dat te veel kinderen in de gesloten jeugdzorg verder beschadigd raken, moeten we ermee stoppen en hen echt helpen.

